

Spis treści

WSTĘP (Leon Szwed) 5

ARNO HOLZ

Phantasmus (fragmenty) 89

RICHARD DEHMEL

Robotnik (Der Arbeitsmann) 97

Zagrożony krajobraz (Drohende Aussicht) 97

Kumple (Kumpanei) 98

STEFAN GEORGE

Władca wyspy (Der Herr der Insel) 99

Klamra (Die Spange) 99

Fra Angelico (Ein Angelico) 100

*** (To żółta sala — Der Saal...) 100

*** (Zeby samotny skąpał się w deszczu... — Dass er auf fernem Felsenpfade...) 101

Przegląd ptaków (Vogelschau) 101

*** (Gdy na jedwabnym łożu... — Da auf dem siedenen Lager...) 102

Pieśń krasnoludka (Das Lied des Zwergen) 102

*** (Lilio doliny... — Lilie der Auen...) 103

*** (Nie będziesz już... — Du wirst nicht mehr...) 103

Burza (Gewitter) 104

Przyjaciel łąków (Der Freund der Fluren) 104

Krajobraz pierwotny (Urlandschaft) 105

Uczeń (Der Jünger) 105

Posąg (6) (Standbilder. Das Sechste) 106

Maska (Die Maske) 106

*** (Przyjdź do parku skazanego na śmierć... — Komm in den totesagten Park...) 107

*** (Czy wabi jeszcze ciebie... Gemahnt dich noch...) 107

*** (Korytarz buków... — Wir schreiten auf und ab...) 108

*** (Już nie pójdziemy... Wir werden heute...) 108

*** (Na pięknej grzędzie... das schöne beet...) 109

Głosy w rzece (stimmen im strom) 109

Królestwo dzieciństwa (kindliches königtum) 109

M 110

Połączenie (Einung) 110

*** (Siedział... — oft sass er...) 111

Skoczek (der springer) 112

*** (Ty masz wzrok orła... — du hast des adlers blick...) 112

*** (Wszystko mając... — alles habend...) 113

*** (Przestępcy budujecie... ihr baut verbrechende...) 113

*** (Nie mówcie o wartościach... — schweigt mir vom höchsten gut...) 113

Pochodnia (die fackel) 114

WASSILY KANDINSKY

Spojrzenie i błyskawica (Blick und Blitz) 115

Testimonium paupertatis 115

Białorożec (Weiss-Horn) 116

Zawsze razem (Immer zusammen) 116

CHRISTIAN MORGENSTERN

Kolano (Ein Knie) 117

Plot ze sztachet (Der Lattenzaun) 117

Koza i padalec (Geiss und Schleiche) 118

Fantasta (Der Träumer) 118

Koń (Der Gaul) 118

Dwie równoległe (Zwei Parallelen) 119

Palmström 120

Szkic tragedii (Entwurf zu einem Trauerspiel) 120

Koń jabłkowity (Der Apfelschimmel) 121

Dwa osły (Die beiden Esel) 121

Trzy zające (Drei Hasen) 121

Nocny śpiew ryby (Fisches Nachtgesang) 122

ALFRED MOMBERT

*** (Chimera spoczywa na moim dachu... — Chimera ruht auf meinem Dache...) 123

Pałac (Der Palast) (17) 123

Czyn (Die Tat) (24, 54) 124

HUGO VON HOFMANNSTAHL

Ballada zewnętrznego życia (Ballade des äusseren Lebens) 126

*** (Niektórzy oczywiście... — Manche freilich...) 126

Mówi cesarz chiński (Der Kaiser von China spricht) 127

AUGUST STRAMM

Spacer wieczorny (Abendgang) 129

Niewierna (Untreu) 129

Przedwiośnie (Vorfrühling) 130

Pole bitwy (Schlachtfeld) 130

Patrol (Patrouille) 130

Dom uciech (Freudenhaus) 131

Natarcie (Sturmangriff) 131

Grób wojenny (Kriegsgrab) 131

RAINER MARIA RILKE

*** (Kto teraz płacze... — Wer jetzt weint) 132

*** (I znowu... — Und wieder...) 132

Święty Sebastian (Sankt Sebastian) 132

- Jednorożec (Das Einhorn) 133
 Flamingi (Die Flamingos) 133
 Wyspa (Die Insel) 134
 Pantera (Der Panther) 135
 Kostnica (Morgue) 136
 Góra Oliwna (Der Ölbaumgarten) 136
 Karuzela (Das Karussell) 137
 Groby Heter (Hetärengräber) 138
 Przemijanie (Vergänglichkeit) 139
 *** (Jak wiatr o zmierzchu... — Wie der Abenwind...) 139
 Śmierć (Der Tod) 140
 *** (Przelewające się nieba... — Überfliessende Himmel...) 140
 Przypisane M. (Zueignung an M.) 141
 Strofy do uroczystej muzyki (Strophen zu einer Fest-Musik) 142
 *** (Nocy... Nacht...) 142
 *** (Raz jeszcze... Noch einmal...) 143
 Jesień (Herbst) 143
 *** (Muzyko, oddechu posągów... — Musik: Atem der Statuen...) 144
 Wielka noc (Die grosse Nacht) 144
 Sonety do Orfeusza (Die Sonette an Orpheus) 145
 Z kręgu „Sonetów do Orfeusza” (Aus dem Kreise der „Sonette an Orpheus”) 146
 *** (Ty tylko... — Du nur...) 147
 Napis nagrobny poety (Grabschrift des Dichters) 147
 *** (Nastał teraz czas... — Jetzt war es Zeit...) 148
 *** (Przyjdź, ty ostatni... Komm du, du letzter...) 148

ELSE LASKER-SCHÜLER

- Pojednanie (Versöhnung) 149
 Pieśń (Ein Lied) 149
 Georg Grosz 150
 Georg Trakl 151
 Pożegnanie (Abschied) 151
 Mój błękitny fortepian (Mein blaues Klavier) 152

THEODOR DÄUBLER

- Milion słowików kląska (Millionen Nachtigallen schlagen) 153
 Wrażenie (Eindruck) 153
 Drzewo (Der Baum) 154
 Zakochana rzeka (Der verliebte Fluss) 156
 Niemy przyjaciel (Der stumme Freund) 156
 Świerk (Die Fichte) 157
 Śpiewy astralne (Astraler Gesang) 158
 Zimna noc (Kalte Nacht) 158
 Oddech przyrody (Der Atem der Natur) 159
 Krajobraz (Landschaft) 160
 Kamienne modlitwy (Steingebete) 160
 Samotnie (Einsam) 161

HANS CAROSSA

- Studnia (Der Brunnen) 162
Tajemniczy krajobraz (Heimliche Landschaft) 162
Marzycielstwo (Träumerei) 163

PAUL KLEE

- Wyznanie twórcy (Schöpferische Konfession) 164
Osioł (Der Esel) 164
Pomóżcie budować (hilft bauen) 164
1915 165

PAUL ZECH

- Las (Der Wald) 166
Księżycowa legenda (Mondscheinlegende) 166

WILHELM KLEMM

- Bitwa nad Marną (Schlacht an der Marne) 167
Jesień (Herbst) 167
Żebrak (Der Bettler) 167
Obserwacje (Betrachtungen) 168
Tajemnica (Geheimnis) 169
*** (I ujrzałem olbrzymią stopę Boga... — Da sah ich den riesigen Fuss Gottes...) 169
Atlas (Atlas) 169

WILHELM LEHMANN

- Nieznane miejsce (Unberühmter Ort) 171
Ginący poeta (Untergehender Dichter) 171
Owoce (Früchte) 172
Wykarczowany żywopłot (Gerodete Dornenhecke) 172
Księżyc lutowy (Februarmond) 173
Do śpiewania w zimie (Im Winter zu singen) 173
Klasyczne lato (Klassischer Sommer) 174

RENÉ SCHICKELE

- Anioł pamfletu (Engel des Pamphlets) 176
Zielone Świątki (Pfingsten) 176

ERNST STADLER

- Nocna jazda przez most Koloński (Fahrt über die Kölnerbrücke) 178
Wymarsz (Der Aufbruch) 178

JOACHIM RINGELNATZ

- Ambicja (Ehrgeiz) 180
Kassel 180
Tabakierka (Die Schnupftabakdose) 181
Wszędzie (Überall) 181
Globus (Der Globus) 181
Mrówki (Die Ameisen) 182

JAKOB VAN HODDIS

- Koniec świata (Weltende) 183
Wizjota (Der Visionarr) 183
Kinematograf (Kinematograph) 183

OSKAR LOERKE

- Szklanka wody (Ein Glass Wasser) 185
Kamienista ścieżka (Der Steinpfad) 185
Nocna melancholia ciała (Nächtliche Körpermelancholie) 186
Szczęśliwe dojrzewanie (Seliges Wachstum) 187
Do morza (Ans Meer) 187
Walec z pismem klinowym (Keilschriftzylinder) 188
Boczna uliczka (Seitenstrasse) 188
Powrót (Wiederkehr) 189
Koniec (Ende) 190
Liściasty obłok (Die Laubwolke) 190
Sen o ostach (Der Traum von den Disteln) 191
Bezbronność (Wehrlos) 192

HUGO BALL

- Słońce (Die Sonne) 193
Kabaret (Cabaret) 194
Wynalazek (Die Erfindung) 194
Z manifestu na I wieczorze dada w Zurychu 1916 (Aus: Manifest zum I Dada-Abend in Zürich 1916) 195

ALBERT EHRENSTEIN

- Modlitwa poranna (Morgengebet) 196
Jazda samochodem (Autofahrt) 196
Pokój (Friede) 196
Bez wyjścia (Unentrinnbar) 197

GOTTFRIED BENN

- Piękna młodość (Schöne Jugend) 198
Naręczona czarnego (Negerbraut) 198
Mały aster (Kleine Aster) 199
Kobieta i mężczyzna... (Mann und Frau...) 199
Ekspres (D-Zug) 200
Młody Hebbel (Der junge Hebbel) 201
Kariatyda (Karyatide) 201
Nocny lokal (Nachtcafé) 202
Plakat (Das Plakat) 203
Bal (Ball) 203
Ikar (Ikarus) 204
Metro (Untergrundbahn) 205
Boksyt (Bauxit) 206
Wrzesień (September) 207
Rozpacz (Verzweiflung) 208

Zagubione ja (Verlorenes Ich) 209
Zmierzch pewnych żywotów (Gewisse Lebensabende) 210
Wszystko już tylko płynie (Nur noch flüchtig alles) 212

GEORG HEYM

Umbra vitae 214
Demony miast (Dämonen der Städte) 215
Szpital zakaźny (Das Fieberspital) 216
Drzewo (Der Baum) 216
Więźniowie (Die Gefangenen) 217

GEORG TRAKL

Wiatr halny (Föhn) 218
Dzieciństwo (Kindheit) 218
Spoczynek i milczenie (Ruh und Schweigen) 219
Pieśń Kacpra Hausera (Kaspar Hauser Lied) 219
Zmarłemu młodo (An einen Frühverstorbenen) 220
Skarga (Die Klage) 220
Na bagnie (Am Moor) 221
Do chłopca Elisa (An den Knaben Elis) 221
Sebastian we śnie (Sebastian im Traum) 222
Śpiew umarłego (Gesang des Abgeschiedenen) 223
Gródek (Grodek) 223
Na wschodzie (Im Osten) 224
Sen (Der Schlaf) 224
Zmierzch (Untergang) 225

KURT SCHWITTERS

Do Anny Blume (An Anna Blume) 226
Burza (Das Gewitter) 227
Banały z chińszczyzny (Banalitäten aus dem Chinesischen) 227
Bez słów (Stumm) 227

HANS ARP

Czarne wiatry (Schwarze Winde) 229
Czarne jaja (Schwarze Eier) 229
Ku wyjściu (Dem Ausgang zu) 229
Opus zero (Opus Null) 230
Grzbietlejem (Schneetlehem) 231
Kacper nie żyje (Kaspar ist tot) 231
Łąka nie do wykiełkowania (Die unaussprießliche Au) 232
Cztery guziki... (Vier Knöpfe...) 233
Róże kroczą... (Rosen schreiten...) 234
Ale my petenci (Wir Bittsteller aber) 234
Moje szczęśliwe nogi (Meine glücklichen Füße) 235
Baobab (Baobab) 236
Dojrzałi do wysiadki (Reif zum Aussteigen) 236
Równina (Die Ebene) 237

Słowa (Worte) 238

Królowie przed potopem (Könige vor der Sintflut) 241

Z zielonym ciałem (Bei grünem Leibe) 242

Czemu wszyscy (Warum sind alle) 243

Wielkie nie kończące się święto (Das grosse endlose Fest) 244

Modlitwa (Gebet) 244

ALFRED LICHTENSTEIN

Zmierzch (Die Dämmerung) 246

Koncert (Das Konzert) 246

Poranek (Der Morgen) 247

*** (W zmęczonych kręgach... — In müden Kreisen...) 247

Letnisko (Sommerfrische) 247

Zima (Winter) 248

Burza (Der Sturm) 248

Proroctwo (Prophezeiung) 249

Popielec (Aschermittwoch) 249

KARL OTTEN

*** (Szczyt katedry dnia... — Des Tagdomes Spitze...) 250

Pieśń pasterza (Lied des Hirten) 251

Drzewa orzechowe (Nussbäume) 252

ERNST WILHELM LOTZ

*** (Nocne czuwanie... — Nachtwache...) 253

*** (W złotych zatokach... — In gelben Buchten...) 253

FRANZ WERFEL

Podniesienie (Elevation) 255

Łza (Die Träne) 255

Grubas w lustrze (Der dicke Mann im Spiegel) 256

YVAN GOLL

Pieśń ptaków (Vogellieder) 258

*** (Noc jest naszą szorstką skorupą... — Die Nacht ist unsere rauhe Schale...) 258

Grób ojca (Vaters Grab) 259

*** (Czy widziałeś... — Sahst du...) 259

Różaność (Rosentum) 260

Hiob 260

JOHANNES ROBERT BECHER

Nowa składnia (Die neue Syntax) 261

Powstań, człowieku (Mensch, stehe auf) 261

Eroica 262

*** (Na sznurze pereł... — An einer Perlenschnur...) 265

GEORG BRITTING

Syn marnotrawny (Der verlorene Sohn) 267

Jesienny poranek w górach (Herbstmorgen im Gebirge) 267
Co się stało, Achillesie... (Was hat, Achill...) 268

NELLY SACHS

*** (A jednak być może... — Aber vielleicht...) 269
*** (Ten łańcuch zagadek... — Diese Kette von Rätseln...) 270
Motyl (Schmetterling) 270
*** (Ziemio, starucho planet... — Erde, Planetengreis...) 271
*** (Męko, mierniku czasu... — Qual, Zeitmesser...) 271
*** (Nie wiem... — Ich weiss nicht...) 272
*** (O, bezdomne kolory... — O, die heimatlosen Farben...) 272

RICHARD HÜLSENBECK

Upadek (Untergang) 273
My (Wir) 273
Pieśń na urodziny Bijo Berry (Ein Geburtstagsgesang für Bijo Berry) 274
Szałapę, szalapaj, szalapomagaj (Schalaben-schalabai-schalamezomai) 274

JOSEF WEINHEBER

Przed maską Beethovena (Vor der Maske Ludwig van Beethovens) 276

ERNST TOLLER

Warta przy dziale (Geschützswache) 277
Mur rozstrzelanych (Mauer der Erschossenen) 277

PETER GAN

Sen (Ein Traum) 278
Hymn do miłości bliźniego (Preislied auf die Nächstenliebe) 278

GERTRUD KOLMAR

Zwierzęta Niniwy (Die Tiere von Ninive) 280

THEODOR KRAMER

Błaszany dach (Das Blechdach) 282
Opuszczony kamieniołom (Aufgelassener Steinbruch) 282

BERTOLT BRECHT

Biedny B.B. (Vom armen B.B.) 283
*** (Generale, twój czołg... — General, dein Tank...) 284
*** (Mój młodszy syn... — Mein jüngerer Sohn...) 285
Spostrzeżenie (Wahrnehmung) 285
Dym (Der Rauch) 285
Pierwsze spojrzenie... (Der erste Blick...) 286
*** (W wyższych sferach... — In höheren Sphären...) 286
Powrót (Rückkehr) 287
Cztery psalmy (Vier Psalmen) 287

EMIL BARTH

*** (Muszla tygrysia... — Tigermuschel...) 290

ELISABETH LANGGÄSSER

Dafne na przełomie lata (Daphne an der Sonnenwende) 291

Przełom zimy (Winterwende) 291

Przelot nasion (Samenzug) 292

Liściolud i róża (Der Laubmann und die Rose) 293

Pora czarnego bzu (Holunderzeit) 294

Przedwiosenny las (Vorfrühlingswald) 295

Powiedziane w południe (In den Mittag gesprochen) 295

MARIE LUISE KASCHNITZ

*** (Kiedy poetę... — Als sie den Dichter...) 297

Narieczony żabi król (Bräutigam Froschkönig) 297

Kamyk w bucie (Stein im Schuh) 298

Wywóz śmieci (Müllabfuhr) 299

Powrót (Rückkehr) 299

Genazzano 300

Wyciąga zsiniałe (Streckt seine blauen) 300

PETER HUCHEL

Elegia (Elegie) 301

Pod gwiazdami Herkulesa (Unterm Sternbild des Herkules) 302

Sen w żelaznej pułapce (Traum im Tellereisen) 302

Znak (Das Zeichen) 303

*** (Pod korzeniem ostu... — Unter der Wurzel der Distel...) 304

Psalm 304

ERICH ARENDT

Elegia IV (Elegie IV) 305

ERNST SCHÖNWIESE

Kobieta w ciąży (Werdende Mutter) 307

JESSE THOOR

Post scriptum (Nachsatz) 308

Wezwanie do marszu (Rufe zum Marschieren) 308

Drugi głos (Die zweite Stimme) 309

ALFRED GESSWEIN

*** (Człowiek na ławce... — Der Mann auf der Bank...) 310

Piekarz (Der Bäcker) 310

WOLFGANG WEYRAUCH

Ewerest z łez (Everest aus Tränen) 312

Mój wiersz (Mein Gedicht) 312

Czerwony pył (Roter Staub) 313

GÜNTER EICH

Wspomnienie o sobie samym (Errinerung an sich selbst) 314

Koniec pewnego lata (Ende eines Sommers) 314

Fragment 315

Krzewy malin (Himbeerranken) 315

Człowiek w niebieskiej kurtce (Der Mann in der blauen Jacke)
316

Remanent (Inventur) 316

Latryna (Latrine) 317

Pod Dolomitami (Unterm Schlern) 318

*** (Na przykład... — Zum Beispiel...) 318

Północne westchnienie (Nördlicher Seufzer) 319

Plany (Pläne) 319

GEORG MAURER

Żarliwość (Gluten) 320

Przyjaciele (Freunde) 321

LOUIS FÜRNBERG

Epilog 322

ERNST MEISTER

*** (Był to inny dom... — Es war da ein anderes Haus...) 323

Dziecko, które maluje (Kind, das malt) 324

W moim łóżku (In meinem Bett) 324

Ponad szczyty domów... (Über Dächer...) 324

Twórczość (Das Geschriebene) 325

*** (Kiedy siedziałem... — Als ich sass...) 326

FRANZ TUMLER

Postęp (Fortschrift) 327

*** (Usiłuję myśleć... — Ich versuche zu denken...) 327

*** (Pytam sam siebie... — Ich frage mich...) 328

HILDE DOMIN

Powstań Ablu (Abel steh auf) 329

Z lekkim bagażem (Mit leichtem Gepäck) 330

Pragnę ciebie (Ich will dich) 330

HANS EGON HOLTHUSEN

Moje życie, moja śmierć (Mein Leben. mein Tod) 332

List pożegnalny (Abschiedsbrief) 333

CHRISTINE LAVANT

*** (Stary śnie... — Alter Schlaf...) 335

*** (Przepędź tę gwiazdę... — Jag doch den Stern...) 335

*** (Z obłąkanymi... — Mit den Irrsinnigen...) 336

KARL KROLOW

- Machina świata (Weltmaschine) 337
Lato jako Polifem (Sommer als Polyphem) 337
Fragment dziennika latem (Tagebuchstelle im Sommer) 338
Ciało (Körper) 338
Poetyckie godzinki (Stunden-gedicht) 342
Wspomnienie ognia (Erinnerung an Feuer) 343
Śmiertelne (Sterbliches) 343
Sen (Der Schlaf) 344

HANS PETER KELLER

- Parabola (Parabel) 345
Zresztą (Im übrigen) 345

CHRISTINE BUSTA

- Biblijne dzieciństwo (Biblische Kindheit) 347
Post scriptum (Postscript) 347
Fazy (Phasen) 348

MAX HÖLZER

- *** (Myśl moja rozchyła łan pszenicy... — Mein Denken biegt ein Weizenfeld...) 349
Sny noży (Die Träume der Messer) 349
*** (Kto nam pożyczył tę maskę... — Wer lieh uns diese Maske...) 350
Do Antonina Artauda (An Antonin Artaud) 350
*** (Noc odlotów... — Nacht der Abflüge...) 351

RAINER BRAMBACH

- Samotność (Zwang mich die Einsamkeit) 352
Portret młodego mężczyzny (Bildnis eines jungen Mannes) 352
Drzewo (Der Baum) 353

JOHANNES BOBROWSKI

- *** (Nazywać... — Immer zu benennen...) 354
Nocna droga (Nachtweg) 354
Spotkanie (Begegnung) 355
Odmowa (Absage) 355

ALFRED MARNAU

- Mój kuzyn Machabeusz (Mein Vetter Makkabäus) 357

WALTER TOMAN

- *** (Tak ochrzcił mnie Bóg... — So hat mich Gott getauft...) 358
Nadstaw mu drugi policzek (Halt ihm die andere Wange hin)
358

PAUL CELAN

- Liczenie migdałów (Zähle die Mandeln) 360

*** (Żelazne buty chrześcżą... — Ein Knirschen von eisernen Schuhn...) 360

Dzbany (Die Krüge) 361

*** (W postaci odyńca... — Im Gestalt eines Ebers...) 361

Corona 362

*** (Zmiennym kluczem... — Mit wechselndem Schlüssel...) 362

Białe i lekkie (Weiss und Leicht) 363

Powrót (Heimkehr) 364

Krata rozmównicy (Sprachgitter) 364

*** (Co zszywa ten głos... — Was näht an diese Stimme...) 365

*** (Po co ten nagły dodomizm... — Warum dieses Jähe Zuhause...) 366

*** (Na włazach do prawdy... — In den Einstieglucken...) 367

*** (Odmierzam krokami twoją zdradę... — Ich schreite deinen Verrat aus...) 367

*** (Otwarta głośnia... — Offene Glottis...) 368

WOLFDIETRICH SCHNURRE

Strofa (Strophe) 370

Dyktatura (Diktatur) 370

Gryps (Kassiber) 371

ILMAR LAABAN

Gra isquier (Funkenspielstück) 372

Wydarzenie między dala i ogniem (Ereignis zwischen Ferne und Feuer) 372

ERICH FRIED

Wpadanie w słowo (Fall ins Wort) 374

Po tej stronie granicy (Diesseits der Grenze) 374

Ślepcy (Die Blinden) 375

Obserwator (Der Beobachter) 375

Cud kalectwa (Das Wunder) 376

*** (Leniwych się zarżnie... — Die Faulen soll man schlachten...) 376

Zabijanie (Totschlagen) 377

Definicja (Definition) 377

Poparzone dziecko (Gebranntes Kind) 378

HANS CARL ARTMANN

Pejzaże (Landschaft) (5, 8, 13) 379

*** (Błyskawica... — Ein Blitz...) 381

Totem zagubiony w lesie (Das im Walde verlorene Totem) 382

Oda na trzy razy trzy razy trzy razy (Ode für drei mal drei mal drei mal) 383

JOHANNES HÜBNER

Święty Hieronim Carpaccia (San Girolamo von Carpaccio) 384

Bardzo równa równina (Sehr flache Ebene) 384
Nacięcia na pyle (Kerbe in Staub) 385

HELMUT HEISSENBÜTTEL

Kombinacja (11) (Kombination) 386
Pamflety (Pamphlete) (1, 2, 8, 12) 386
Topografie (Topographien) 388
*** (Wyrażalne wyrazić... — Das Sagbare sagen...) 389
Kalkulowanie tego o czym wszyscy wiedzieli — (Kalkulation
über was alle gewusst haben) 389
Gramatyka polityczna (Politische Grammatik) 390
So what 391
Traktat 393
Wiersz o nadziei (Gedicht über Hoffnung) 394

KUNO RAEBER

Metamorfoza lwa (Metamorphose des Löwen) 395
Kardynał (Kardinal) 395

FRANZ FÜHMANN

W mądrych bajkach (Die Weisheit der Märchen) 397

WALTER HÖLLERER

*** (Ten nadzwyczaj wygodnie leżał... — Der lag besonders
mühelos...) 398
Czas schodów (Treppenzeit) 398
*** (Odłożone... — Abgelagert...) 399
Przewrót (Umbruch) 399

DIETER WYSS

Różany cud (Das Rosenwunder) 400

FRIEDERIKE MAYRÖCKER

Wiersz babiloński (Babylonisches Gedicht) 401
Tekst totalny (Totaler Text) 402

HEINZ PIONTEK

Posilek dróżników (Das Mahl der Strassenwärter) 404
Obłoki (Wolken) 404
Rozproszeni (Die Verstreuten) 405
Pszczoły (Die Bienen) 406
Roczniki (Jahrgänge) 407

WOLFGANG BÄCHLER

Pączkujące liście (Die treibenden Blätter) 408
Rachel (Rachel) 408

EUGEN GOMRINGER

- *** (Nawzajem się nakręcać... — Einanderzudrehen...) 410
- *** (Połączyć się... — Sich zusammenschliessen...) 410
- *** (Słowo jest cieniem... — Worte sind Schatten...) 411
- Z księgi godzin (Aus dem Studienbuch) 411
- *** (Czarna tajemnica... — Schwarzes Geheimnis...) 412
- *** (Nie ma błędu w systemie... — Kein Fehler im System...) 412

ERNST JANDL

- Kandydat na oficera (Der Offiziersbewerber) 413
- Pozory zdrowia (Schein der Gesundheit) 413
- Wyrok (Urteil) 414
- Siedem krótkich historii (Sieben kleine Geschichten) 414
- *** (szesznaszoie lat... — thechdthen jahr...) 415
- *** (salemaleikum... — falamaleikum...) 415
- Wyrąb (Lichtung) 416
- Fragment 416
- *** (tak... — so...) 417
- Szklanki (Die Tassen) 417
- *** (Mops Ottona... — Ottos Mops...) 418
- *** (Być piątym... — fünfter sein...) 418
- Séance 419
- Pocałunek (Der Kuss) 420
- Antypody (Antipoden) 420

INGEBORG BACHMANN

- Wytłumacz mi, kochana (Erklär mir, Liebe) 421
- Rzymski obraz nocy (Römisches Nachtbild) 422
- Do słońca (An die Sonne) 422
- Manewry jesienne (Herbstmanöver) 423
- Wygnanie (Exil) 424
- Pierworodny kraj (Das erstgeborene Land) 425

CHRISTA REINIG

- Rzym (Rom) 426
- Robot (Ein Roboter) 426
- Sześć kaczek (Sechs Enten) 427

FRANZ MON

- Rajski ogródek (Paradiesgärtlein) 428
- Pozwólcie przemówić gorzkim ustom (Zugang gewähre den bitteren Mündern) 428
- Granice raju (Weichbild des Paradieses) 429
- Trylogia (Trilogie) 430
- Jedną nogą drugą godzinę (Mit einem Bein die andere Stunde) 431
- Łańcuch z trzech i łańcuch z dziesięciu (Eine Kette von drei eine Kette von zehn) 432

Zarysy tekstów (Textpläne) 433
Sekwencje (Sequenzen) 435
Permutacje (Permutationen) 435

GÜNTER GRASS

Szkoła tenorów (Die Schule der Tenöre) 437
Muzyka na świeżym powietrzu (Musik im Freien) 437
Chleb i powieści (Brot und Romane) 437
Lilie ze snu (Lilien aus Schlaf) 438
Otwarta szafa (Geöffneter Schrank) 439
W jaju (Im Ei) 440
Asceza (Askese) 440
W niemocy (In Ohnmacht gefallen) 441
Palenie łańcuszkowe (Kettenrauchen) 442
Srebrne spojrzenie (Silberblick) 443
Pisać (Schreiben) 443

LUDWIG HARIG

Los płodu (Fötusfatum) 445

OSKAR PASTIOR

Wierszewierszy (Gedichtsgedichte) (1, 2) 449

REINHARD PAUL BECKER

Arka pod grzybem (Die Arche unter dem Pilz) 451

GÜNTER BRUNO FUCHS

Nadzwyczajny radiotelegram (Seltsamer Funkspruch) 452
Po rewizji domowej (Nach der Haussuchung) 452
Oblakany umarł (Der Irre ist gestorben) 453
Olbrzym musi stale uważać (Ein Riese muss immer aufpassen)
453
Cesarz żyje nadal (Ein Kaiser lebt weiter) 454

JOHANNES POETHEN

*** (Oddychaj, dziecko, oddychaj... — Atme, Kind, atme...) 455
*** (W laboratorium snów... — Im Labor der Träume...) 455
*** (Dopóki gra się toczy... — Solang das Spiel dauert...) 455
Rozdarcie nieba (Risse des Himmels) (2, 3) 456
*** (Dyszającą kukłę łamaliście kołem... — Die atmende Puppe
habt ihr gerädert...) 457
Istoty (Wesen) 458

WALTER HELMUT FRITZ

Słońce (Sonne) 459
Spętanie (Fesselung) 459
Ledwie daje się zauważyć (Man bemerkt es kaum) 460
Wszędzie ten piasek lotny (Überall dieser Flugsand) 460

ILSE TIELSCH-FELZMANN

Cichy wspólnik (Stille Teilhaber) 462

PETER RÜHMKORF

Anoda (Anode) 464

Pozdrowienia z Rzymu (Gruss aus Rom) 465

De mortuis... 466

GÜNTER KUNERT

Wyjście jest otwarte (Ausgang ist offen) 467

Sławny podmiot (Berühmtes Subjekt) 467

*** (Nad zamarzniętymi falami... — Über den gefrorenen Wellen...) 468

Ikar 64 (Ikarus 64) 468

Przedstawienie (Vorstellung) 469

Wyglądanie (Hinausschauen) 470

HANS MAGNUS ENZENSBERGER

Koniunktura (Koniunktur) 472

Koniec z sowami (Das Ende der Eulen) 472

*** (Nikt nie śpiewa... — Niemand singt...) 473

Znalezione w śniegu (Fund im Schnee) 474

Czytanka dla ósmej klasy (Ins Lesebuch für die Oberstufe) 475

Życiorys (Lebenslauf) 475

Chwała selerowi (Ehre sei der Selerie) 476

La forza del destino 477

Ogłoszenie ostatniej woli (Letztwillige Verfügung) 477

Lazzaro Spallanzani (1729—1799) 478

Charles Robert Darwin (1809—1882) 480

CYRUS ATABAY

Domniemany raport (Möglicher Bericht) 483

*** (Kto się jeszcze spodziewa... — Wer hofft noch...) 483

ANDREAS OKOPENKO

Zdarzenie z czerwonego atramentu (Vorgang aus roter Tinte) 484

Dziewczęta z liceum Laubera (Die Mädchen des Laubers Gymnasium) 484

HORST BIENEK

Jeszcze nie minęło (Noch nicht vorbei) 486

Cela (Die Zelle) 486

Mówić milczeć mówić (Sagen schweigen sagen) 487

Słowa (Worte) 488

Juliusz Cezar (Julius Caesar) 488

Zebranie (Versammlung) 488

HERBERT HECKMANN

Polowanie (Jagd) 489

Liryka asfaltowa (Asphaltlyrik) 489

Dzieje Wielkiego O. (Die Geschichten des grossen O.) 491

GERHARD RÜHM

Środa 30.7.69, zmarła towarzyszka Rilkego (Mittwoch 30.7.69, Rilke Gefährtin gestorben) 493

Obraz z kwiatami (Blumenstück) 493

Własność jest kradzieżą (Eigentum ist Diebstahl) 493

Całuję gorąco (Ich küsse heiss) 494

HEINZ KAHLAU

Boga nie ma (Gott ist nicht da) 495

Śniadanie urlopowe (Urlaubsfrühstück) 495

Wielki robotnik (Der grosse Arbeiter) 496

GÜNTER SEUREN

Refren (Lirumlarum) 497

Miejscowe (Lokales) 497

GÜNTER HERBURGER

Młodzi Amerykanie... (Die jungen Amerikaner...) 499

Wentyle (Ventile) 500

Jutro (Morgen) (2, 3, 4) 501

Zwycięstwo (Sieg) 503

HORST BINGEL

Opieka nad pomnikami (Denkmalpflege) 504

Okolice do wymiany (Gegend austauschbar) 504

UVE GRESSMANN

Do przestrzeni (An den Raum) 506

PETER HÄRTLING

Znów czeka (Wieder wartet) 507

*** (Ciemny płaszcz na torach... — Dunkler Mantel auf den Geleisen...) 507

Czas przed porankiem (Die Zeit vorm Morgen) 507

Tak! nikt jeszcze nie był (So war noch keiner) 508

ARNFRID ASTEL

9 epigramów (9 Epigramme) 509

DIETER HOFFMANN

Lot (Der Flug) 511

Justinus Kerner 511

Browar (Brauerei) 512

VOLKER VON TÖRNE

Pytanie (Frage) 513

Urzędowe współkierownictwo (Amtliche Mitleitung) 513

Sowizdrzał (Ulenspiegel) 513

PETER OTTO CHOTJEWITZ

Wieś (Dorf) 515

Pewnego dnia... (Eines Tages...) 515

HEINZ CZECHOWSKI

Podróżować (Reisen) 517

CHRISTOPH MECKEL

Paw (Der Pfau) 518

Styks (Styx) 518

Niedźwiedzie (Die Bären) 519

Polowanie na myszy (Mäusejagd) 520

Hotel 520

Koniec świata (Weltende) 521

ROLF HAUFS

Doświadczenia (Erfahrungen) 523

My zachód (Wir Abendland) 523

HANNELIES TASCHAU

*** (Gdy w końcu... — Wenn ich am Ende...) 524

*** (I na pytanie... — Und auf die Frage...) 525

NICOLAS BORN

Machina czasu (Zeitmaschine) 526

Falszywe wyobrażenie... — (Falsche Vorstellung...) 527

VOLKER BRAUN

Do Fryderyka Hölderlina (An Friedrich Hölderlin) 529

Zbliżenie (Annäherung) 529

ROLF DIETER BRINKMANN

Autoportret w supermarkecie (Selbstbildnis im Supermarkt)
531

Noc (Nacht) 531

Naga stopa Avy Gardner (Der nackte Fuss von Ava Gardner)
532

GUNTRAM VESPER

- Zdziwienie nie w porę (Unzeitiges Erstaunen) 534
Pochylony nad poniedziałkową gazetą (Über die Zeitung gebeugt am Montagsmorgen) 534

BEAT BRECHBÜHL

- Fabryka chemiczna... (Chemische Fabrik...) 535
Stowarzyszenia (Vereine) 535
Brutalny spacer... (Brutaler Spaziergang...) 536
Gorące lato (Heisser Sommer) 537

HEINER BASTIAN

- Mowa o rzeczywistości... (Auch das Reden über die Wirklichkeit...) 538

PAUL GERHARD HÜBSCH

- *** (Dziennik wydarzeń... — Tagesschau...) 542
O nadmiarze spermy (Über den Samen-Überschuss) 543
Rób co chcesz (Mach was du willst) 543
Bring it all back home 544
Lepszy biedny i bogaty niż zdrowy i chory (Lieber arm und reich als gesund und krank) 544

PETER HANDKE

- Rozróżnienia (Unterscheidungen) 545
Strach (Erschrecken) 548

WOLF WONDRATSCHEK

- Hommage à la Pataphysik 551
Nawyki (Gewohnheiten) 552

FRIEDRICH CHRISTIAN DELIUS

- Biedna świnka (Armes Schwein) 553
Dzień urodzin (Geburtstag) 553

JÜRGEN THEOBALDY

- Przygoda z poezją (Abenteuer mit Dichtung) 555
Twarde jaja (Harte Eier) 555

HARALD GRÖHLER

- Spotkanie rodzinne (Familientreffen) 557
Dokładna rączka (Sichere Hand) 557

RICHARD PIETRASS

- Drozd (Die Drossel) 558
Niebo (Der Himmel) 558

ELFRIEDE JELLINEK

*** (Że do tej pory... — Dass bisher...) 559

LUDWIG FELS

Andromeda 561

Ballada o tuczycielach i ich ofiarach (Ballade über die Sattmacher und deren Opfer) 561

HARALD LANGE

Siedem twierdzeń o prawdzie (Sieben Sätze über die Wahrheit)
563

THOMAS FRITZ

Bitwa (Die Schlacht) 565

NOTY BIOGRAFICZNE (Kazimierz Karkowski) 567

ALFABETYCZNY WYKAZ AUTORÓW 617